

СЕРТИФІКАТНЕ НАВЧАННЯ В ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНІЙ СФЕРІ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНУ

<http://orcid.org/0000-0003-2185-178X>

Кравченко Марина Сергіївна, к.е.н., доц., доцент кафедри економічної теорії та підприємництва, ДВНЗ «ПДТУ», м. Маріуполь

Kravchenko Maryna, Ph.D., Assoc., Associate Professor of the Department of Economic Theory and Entrepreneurship, SHEI «PSTU», Mariupol

M. Kravchenko. Certified training in the vocational-technical sector and its impact on the social and economic development of the region.

The article is devoted to a very topical topic for today: new forms of education and a combination of economic processes and studies. The article cites the problem that the vocational education today is underestimated by the state, but the need for such personnel is increasingly growing. So, we need a new approach to understanding vocational education and the quality of its delivery. The purpose of the article is to analyze current trends in the development of vocational education in Ukraine. It is shown that in Ukraine the reform of education is proclaimed by the Ministry of Education and Science. However, there is no basis for such a reform. The total expenditure on education in Ukraine for 2007-2016 is analyzed. It is proved that in dollar equivalent such expenses are constantly falling and today we lag behind the Eastern European countries by about 1500 thousand US dollars for each student. Also, a comparison of the structure of costs for education in 2007 and 2016, where the growth of the role of primary education is seen, and the reduction of indicators for all other types. Since 2007, there has been a constant decline in spending on education and vocational and technical particulars, as evidenced by the figures in the article. A new look at vocational training is given, it is proved that a new approach to training will allow professionals of a new level with relevant skills and abilities.

Кравченко М.С. Сертифікатне навчання в професійно-технічній сфері та його вплив на соціально-економічний розвиток регіону.

Стаття присвячена дуже актуальній темі на сьогоднішній день: новим формам навчання і поєднанням економічних процесів з навчанням. В статті наведена проблема про те, що професійно-технічна освіта на сьогодні недооцінена державою, однак необхідність в таких кадрах все більше зростає. Отже потрібен новий підхід до розуміння професійно-технічної освіти і якості її надання. Метою статті є аналіз сучасних тенденцій розвитку професійно-технічної освіти в Україні. Наведено, що в Україні проголошується реформа освіти з боку Міністерства освіти та науки. Однак немає ніякого підґрунтя для проведення такої реформи. Проаналізовані загальні витрати на освіту в Україні за 2007-2016 роки. Доведено, що в доларовому еквіваленті такі витрати постійно падають і на сьогоднішній день ми відстаємо від східноєвропейських країн десь на 1500 тис. доларів США на кожного студента. Також наведено порівняння структури витрат на освіту в 2007 та 2016 роках, де видно зростання ролі початкової освіти, і зниження показників по всіх інших видах. З 2007 року виникає постійний спад витрат на освіту, і професійно-технічну зокрема, про що свідчать наведені в статті рисунки. Наведено новий погляд на професійне навчання, доведено, що новий підхід до навчання дасть можливість отримати професіоналів нового рівня з відповідними навичками та вміннями.

Кравченко М.С. Сертификатное обучение в профессионально-технической сфере и его влияние на социально-экономическое развитие региона.

Статья посвящена очень актуальной теме на сегодняшний день: новым формам обучения и сочетанием экономических процессов с учебной. В статье приведена проблема о том, что профессионально-техническое образование сегодня недооценено государством, однако необходимость в таких кадрах все более возрастает. Итак, нужен новый подход к пониманию профессионально-технического образования и качества ее оказания. Целью статьи является анализ современных тенденций развития профессионально-технического образования в Украине. Показано, что в Украине провозглашается реформа образования со стороны Министерства образования и науки. Однако нет никакого фундамента для проведения такой реформы. Проанализированы общие расходы на образование в Украине за 2007-2016 годы. Доказано, что в долларовой эквиваленте такие расходы постоянно падают и на сегодняшний день мы отстаем от восточноевропейских стран примерно на 1500 тыс. долларов США на каждого студента. Также приведено сравнение структуры затрат на образование в 2007 и 2016 годах, где виден рост роли начального образования, и снижение показателей по всем другим видам. С 2007 года возникает постоянный спад

расходов на образование и профессионально-техническое частности, о чем свидетельствуют приведенные в статье рисунки. Приведен новый взгляд на профессиональное обучение, доказано, что новый подход к обучению позволит получить профессионалов нового уровня с соответствующими навыками и умениями.

Постановка проблеми. В сучасних умовах реформування усіх гілок влади, а також запровадження реформування в усіх сферах економіки, соціального життя та інших дуже важливою постає проблема розвитку інтелектуального капіталу в усіх сферах народного господарства взагалі. На жаль, на сьогоднішній день роль професійно-технічного навчання недооцінена як з боку держави, так і з боку громади. Беручи до уваги останні тенденції постійного скорочення витрат на освіту, дуже жорстко постає проблема якісного навчання кваліфікованих спеціалістів у професійно-технічній галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Низка сучасних науковців приділяють увагу аналізу тенденцій, проблемам та перспективам розвитку професійно-технічної сфери. А саме: С. Кравцов досліджує сучасний стан та перспективи розвитку професійно-технічної освіти. Автор доводить, що в Україні працює недієва системи надання робочих місць для випускників професійно-технічних закладів. Напрями удосконалення сучасної системи професійно-технічного навчання розглядається в роботі В.В. Зайченко. В. Мадзігон, М. Вачевський викладають в своїх роботах тенденції розвитку професійно-технічного навчання в умовах неперервної системи освіти.

Мета статті: проаналізувати сучасний стан професійно-технічної освіти, вплив цього процесу на соціально-економічне становище регіону. Запропонувати нові підходи до розуміння на надання якісних знань на основі сертифікатів.

Результати дослідження. В сучасних умовах реформування дедалі більше зростає значення отримання якісної освіти, але не лише вищої освіти. Потачок надання якісної освіти починається з початкової школи і завершується на етапі надання послуг в докторантурі.

Сьогодні Міністерство освіти і науки проголошує нову реформу освіти. Ця реформа передбачає системну трансформацію сектору на всіх рівнях: від початкової школи – до вищих навчальних закладів. Головною мета – перетворити українську освіту на інноваційне середовище. Головне завдання освіти - формування свідомих, суспільно активних громадян, здатних забезпечити економічне зростання і культурний розвиток країни [1].

Однак, розглянувши підґрунтя для таких оголошених реформ, наведемо деяку статистичну інформацію, щодо фінансування і розвитку освіти за останні 10 років. Заздалегідь всі витрати переведено в доларовий еквівалент задля елімінації впливу процесів інфляції та дефляції. Отже, витрати на освіту за 2007-2016 рр. наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 - Витрати на освіту в 2007-2016 рр.

Показники	Витрати на освіту, в доларовому еквіваленті									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Витрати на освіту загальні, млн. \$	10 588	13 363	9 936	11 476	12 249	13 913	14 508	9 214	5 819	5 478
Витрати на професійно-технічні навчальні заклади, млн. \$	614	811	596	712	740	829	914	555	321	276
% витрат на ПТНЗ в загальному обсязі	5,8	6,1	6,0	6,2	6,0	6,0	6,3	6,0	5,5	5,0
Кількість ПТНЗ	1022	1018	975	976	976	972	968	814	798	787
Витрати на одне ПТНЗ, тис дол США	601,15	796,45	611,09	729,74	758,71	852,68	944,41	681,46	401,85	351,3

* Сформовано за даними [1]

Як наголошує професор В Бахрушин в своєму інтерв'ю: "Є великі проблеми з фінансуванням і освіти у цілому, і реформи. У розрахунку на одного студента держава зараз виділяє близько 800 дол./рік. У східноєвропейських країнах цей показник зазвичай

не менший за 2500 - 3000 дол./рік, а в більш економічно розвинених країнах перевищує 8000 - 10000 дол./рік. Разом з тим, за відсотком ВВП, що витрачається на освіту, і за часткою витрат на вищу освіту у загальних витратах на освіту Україна сьогодні серед світових лідерів. Тому головне обмеження – це вкрай низький рівень ВВП, і рішення проблеми полягає, насамперед, у пришвидшенні економічного розвитку держави", - зазначив він. [2]

Якщо детально роздивитися структура витрат за видами освіти, стає зрозумілим, що за 10 років було приділено увагу початковій освіті, тут маємо позитивну динаміку +9,7%. Однак це лише тільки за рахунок середньої та вищої освіти (Табл. 2)

Таблиця 2: Порівняння структури витрат на освіту

№з/п	Витрати на освіту	2007	2016	зміна,%
1	Усього	100	100	-
2	Початкова загальна освіта	22,87	32,58	+9,7
3	Середня освіта	28,00	24,98	-3,0%
4	Професійно-технічна освіта	5,80	5,05	-0,8
5	Вища освіта	41,65	35,78	-5,9
6	Докторантура	1,68	1,62	-0,1

На сьогоднішній день, коли більше половини громадян працездатного віку має вищу освіту, найвищим попитом на ринку праці користуються ті, хто вміє виробляти, будувати, шити, лагодити і куховарити. А ці робочі професії стосуються саме професійно-технічної освіти. [4]. Таке галузеве розуміння міністерства освіти звужує сприйняття професійно-технічної освіти лише до галузевих робітничих професій. Отже є сенс провести більш детальний аналіз витрат саме на професійно-технічні заклади. Динаміку витрат на професійно-технічні заклади, а також витрати в середньому на один професійно-технічний заклад наведено на рисунку 1, 2.

Рис 1. Витрати на ПТНЗ, млн. долл. США

Проаналізувавши сучасний стан розвитку професійно-технічного навчання стає зрозуміло, що кризові явища в країні, починаючи з 2008 року фактично мінімізували фінансування освіти, і насамперед професійно-технічної. Однак, незважаючи на це, потреба в таких кадрах залишається. Однак, на сьогодні це потреба не лише у кваліфікованих електриках, зварювальниках, куховарах. Сьогодні назріла необхідність професіоналів на стику наук і професій. Отже сучасній економіці потрібні, наприклад енергетики зі знаннями менеджменту, і менеджери, що розуміються на відновлювальних джерелах енергії; зварювальники-управлінці, будівники-металурги та інші.

Розглянувши досвід університету Центральної Азії в напрямку організації подібних курсів, то необхідно сказати, що для місцевого економічного розвитку (МЕРГ) розроблена детальна навчальна програма та навчальні ресурси (навчальні посібники).

Програма затверджена Міністерством Регіонального Розвитку, як підґрунтя для заохочення і отримує символічні кошти. Місцевий економічний розвиток громади (МЕРГ), є сертифікованою програмою, де ключовим завданням і показником результатів діяльності органів місцевого самоврядування є економічний розвиток. Необхідно констатувати, що цього неможливо досягти без мобілізації та участі громади.

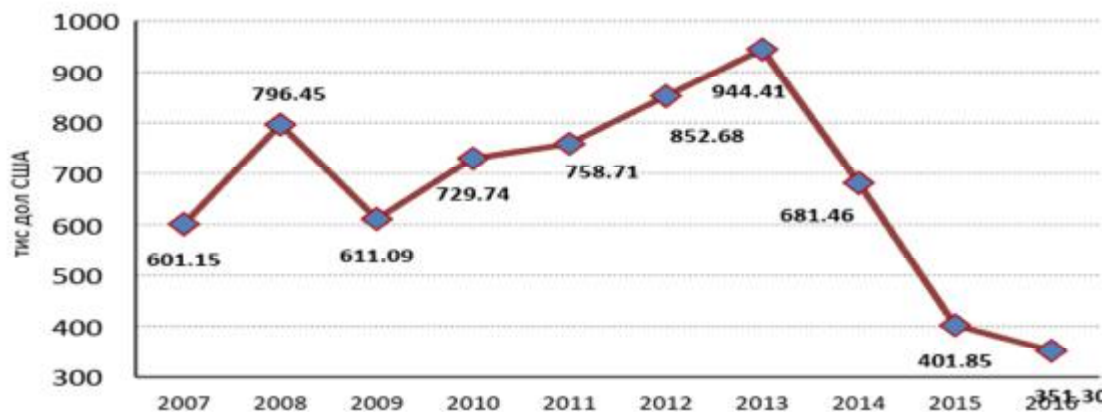

Рис 2. Витрати на 1 ПТНЗ, тис. долл. США

Програма університету пропонує систему з чотирьох комплексних блоків модулів:

1. Інституційні рамки;
2. Місцевий економічний розвиток;
3. Розвиток громади;
4. Участь громади

Інституційні рамки: Бюджет і бюджетний процес, доходи, нормативно-правова база, делеговані повноваження і права, громадські проекти.

Придбання навичок починається тут: вступ до комп'ютерних навичок і базовий Excel. Жоден із вище наведених даних не матиме сенсу, поки місцева влада не зробить електронну таблицю/розрахунковий документ. Комп'ютерні навички, які будуть передані є засновані на ліцензійному Європейському Комп'ютерному Сертифікаті ECDL.

Місцевий економічний розвиток: це набір модулів, який досліджує реальний стан свого регіону протягом довгого часу по ряду показників відповідно до надійних статистичних даних та представляє його в національному та міжнародному контексті: методи оцінки реального місцевого економічного потенціалу, виявлення реальних ринкових переваг, активів. Та тематичні дослідження в яких місцевий уряд включає навколишнє середовище мають велике значення. Це також змушує місцевих чиновників брати модуль з підприємництва, де вони повинні генерувати нову бізнес-ідею в своєму нормативному/правовому середовищі та рівнях податків, та з яким вони йдуть в банк, щоб отримати кредит/позику. Хороша вправа щоб відчути реалії розвитку малого та середнього бізнесу. Існує простий навик, який місцеві чиновники можуть придбати: ГІС - Географічні Інформаційні Системи, які працюють на смартфонах. У поєднанні з опитувачами на місцях, це може дати цілісну картину економічної географії регіону практично безкоштовно.

Розвиток громади: У перших зразкових модулях, які змушуватимуть місцеву владу детально та аналітично розглянути свою громаду. Розглядати громадські активи та громадські місця, як потенційні підсилювачі вартості. (Парк з чистим туалетом.) Які сильні сторони людських ресурсів/ персоналу потрібно зміцнити? Проте реальне завдання полягає в створенні соціального капіталу - який є критичним фактором економічного зростання та доброго управління/ правління/влади порядку в управлінні. Чи краще/ або ж,

створити простір для побудови соціального капіталу. Це простий емпіричний факт, що економічне зростання значною мірою залежить від соціального капіталу.

Участь громади: нова парадигма, не консультації і тому подібне, але нові підходи, які розуміють, що громада це не одна сутність, ми маємо справу з спільнотами, групами законних інтересів, і вчимося, як цим управляти.

Принципи, на яких розроблена ця програма:

1) навчальна платформа – основана на місцезнаходженні: місцевий економічний розвиток має багато спільних компонентів, але він значною мірою базується на місцезнаходженні.

2) експертна оцінка програмних думок державних службовців із залученням зовнішнього експерта

3) участь громадськості - це концепція яка повністю відрізняється від звичайної. Вона стосується функції регулювання задля того, щоб знайти і структурувати громадську участь.

Результатом проведення такої підготовки є те, що 80-90 % всіх осіб, що пройшли навчання, та оцінені зовнішніми експертами дуже швидко знаходять роботу, а також в найменші строки досягають великих успіхів в управлінні громадою.

Висновок. В сучасних немає сенсу отримувати кваліфікованого спеціаліста лише за одним напрямом діяльності, а отже, як результат, необхідна нова система підготовки таких міжгалузевих спеціалістів-професіоналів. І це можливо завдяки новій системі навчання на базі сертифікатів. Пройшовши сертифікатне навчання економіка отримає фахівця нового зразку з необхідними знаннями та уміннями. Однак. Перш ніж організувати подібні курси, необхідна низка емпіричних даних, щодо розвитку конкретного регіону, наявності подібних курсів в регіоні, потреби в конкретних професіях.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/reforma-osviti>
2. Офіційний сайт державного комітету статистики України. Електронний ресурс. – Режим доступу: www.ukrstatsat.gov.ua
3. <https://reforms.censor.net.ua/n3010514>
4. Офіційний сайт міністерства освіти та науки України. Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/profesiyno-tekhnichna-osvita>

References:

1. Ofitsiynyy sayt Kabinetu ministriv Ukrayiny. Elektronnyy resurs. - Rezhym dostupu: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/reforma-osviti>
2. Ofitsiynyy sayt derzhavnoho komitetu statystyky Ukrayiny. Elektronnyy resurs. - Rezhym dostupu: www.ukrstatsat.gov.ua
3. <https://reforms.censor.net.ua/n3010514>
4. Ofitsiynyy sayt ministerstva osvity ta nauky Ukrayiny. Elektronnyy resurs. - Rezhym dostupu: <https://mon.gov.ua/ua/tag/profesiyno-tekhnichna-osvita>

Ключові слова: навчання, професія, професійна освіта, сертифікат, професійно-технічне навчання, економічний розвиток.

Ключевые слова: обучение, профессия, профессиональное образование, сертификат, профессионально-техническое обучение, экономическое развитие.

Key words: education, profession, vocational education, certificate, vocational training, economic developmen

Рецензент: Хаджинова О.В. декан економічного факультету ДВНЗ «ПДТУ» , доктор економічних наук, доцент

Перевірено на плагіат системою: <https://corp.unicheck.com/library/viewer/report/4688386>